

Библиотека

Песничка мануфактура
Београдске мануфактуре снова
Књига 48

Уредник
Живко Николић

Александар Б. Лаковић

СИЛАЗАК АНЂЕЛА
Покосовски циклус

Copyright © by Александар Б. Лаковић

Београд
2015

*Години 1999.
и њој сличним
независно од географије*

ПРЕ НЕГО УТОНЕМО У САН

из дубине земље и бића
чујем
заборављени рефрен прошлости

не играјте се
са митом о себи и Косову

он је неуништив

када помислите
да је потпуно заборављен
умртвљен
и коначно изгнан из себе
(и нас)

он се вулкански разгоропади

и све врати на своје место

као да се никада ништа
није ни мењало

и опет
постане мера за све

и за опстанак
на који до јуче
нисмо рачунали

а без којег не можемо

ни када утонемо у сан
као Марко Краљевић
у смрт
која је у међувремену
грешком добила
неку другу
епску димензију

ДОК СУ АНЂЕЛИ БИЛИ СА НАМА

АРСЕНИЈЕВ КРСТ ИЗНАД СЕНТАНДРЕЈЕ¹

све су немушти испланирали
како би нам
ватриште украли

само једно нису предвидели

нису знали
да
што више Косово отимају
оно је све више наше

тако је одувек било

што нам је даље
то нам је ближе
и обратно

док га у већим збеговима напуштамо
ми се бројнији
у себе
и у њега
враћамо

тако је кажу одавно записано

¹Узвишење, крстом обележено, са којег је Арсеније Чарнојевић гледао како Дунав тече ка Србији

ИСПАРАВА КОСОВО

*Косово – шаховска табла
Душан Маџић*

зашто упорно превиђамо

Косово није замах мача
иако севају над њим
па нам земља и млеко
на крв и ватру миришу

косовска ораница
није временска разделница
ни светова граница

тапија Косова није вечита ствар
такво мастило
ни слово
још нису пронађени

(мада не изгледа тако)
ништа се не решава данас
ни овог века
иако судије његове
стално заседају
и суде му
у одсуству

и томе нема краја

ипак
Косово траје
и шахово поље ће

а то што фигура на табли
тренутно нема
то је
само привид

РУШЕВИНЕ

одавно
не обнављамо
бројне рушевине
свуда око нас

оне нам
и такве
на више начина
говоре
шта смо
некад били

а то боли

ЛАЖ

изгледа

лажу
да смо у стању
да све населимо
а себе
не раселимо

једино нам преостаје
да се правимо
да не видимо
јер су нам видну тачку
са фресака ископали
пре
него смо рођени

ПАВЛИЦА, НА ПУТУ ЗА КОСОВО И СЕБЕ

из монашких моштију
испод часне трпезе
помаља се воз

паром и писком
неупокојене упозорава

на небески живот под земљом
да не рачунамо

напуштени светитељи
нагарављени
заглунути
загровани
обневидели
никако не успевају
своје време
да подесе са нашим
које увек касни

гвоздена кочија
ватром и димом које бљује
гарежом и смогом
све их више
чини невидљивим

док ми гледамо
а не видимо

ни себе ни њих

у међувремену
и врбе и тополе
са друге обале Ибра
све ближе
великомученима

да их сутра
ни случајни намерници
не виде такве

НА МРТВОЈ СТРАЖИ

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ

Даринки Јеврић (1947-2007)

1.

ево нас походе
неки немушти геометри
са маскама и перикама
попут
Кафкиног земљомерца

кораке нам и мисли премеравају
и преусмеравају
неким чудним пантљикама и шестарима

али никако
да нам границе
и одјеке снохватица
одреде

теби
те смешне справе
никада нису требале

увек си знала
где су међаши
и белези времена

2.

Кафкини земљомерци
нису досада газили
по земљи Хвостанској
по легендама и житијама
вођени
погледима са фресака

уз леђа им се
змијолика зебња пење
од непознатог и прозорљивог
неба под земљом
које се повремено
невидљиво помаља

није им се чудити
што векове и бајалице
не могу никако да премере
и осевере

кажу
справе им неисправне
не одговарају им услови
омета их нека необјашњива сила
из дубине земље

не верују
да то ми
још увек наивно чинимо

страхом од клетве
оних
који би границе да скрнавe

где нас
и дан-данас
окамењени на међама
чекају
и опомињу

3.

између тебе и Косова
годинама
нека чудна узајамност

једно постајало друго
и обратно
(по потреби)

зато га
никад ниси могла напустити
ни кад си
остала сама

и без себе
и без њега

4.

залуд си
проковала
Приштина – Гавран-град
Косово – Вранилово
над којима
мрак и грак

али
нису те слушали
ни читали
они
који су могли
донети јутро
без врана и гаврана

5.

гледала си
што видети ниси могла

ни словом посведочити

јер
за мржњу
таквих размера
у нашем језику
још увек
не постоје речи

6.

Кафкини земљомерци
не знају
да нико није властан
потписа на косовској тапији

још се такав није родио

Косово је поље
на којем се
повремено
губи и добија

и раније су нам
куће и земљу отимали
име ништили
преоравали гробља
и залуд палили
све што их на нас опомиње

и Косово су пет векова
мислили да имају

али ми га
досада
никад нисмо изгубили

не знају немушти геометри
за наш усуд

да губећи добијамо
и обратно

они
за такве прорачуне
још увек нису чули

и не слуте
да ми
и време и сећања
другачије меримо

7.

Горанов стих
Нико да не дође до пријатељ грађ
чувао ти је књиге
и тебе
међу њима

и данас је он
на мртвој стражи
иако га не видимо

нема ко да му каже
да си се ти
уморила
од чекања

почетком 2008.

РОДИТЕЉИМА

1.

коначно сте ме научили
и болу
у виду празнине
који расте
попут храстовог корења

са намером ширења у топлини снова
и ноћним продорима
у самоћи

2.

у закључаној кући мирис одсуства

како ући у нему кућу
(без врата и прозора
без дима из оцака
без погледа
без углова и прагова)
а да се њен отежали садржај празнине
не прелије
у долазнике

ИЗ ЗЕМЉЕ ОДАКЛЕ ПОЛЕЋУ АНЂЕЛИ

На северу нема наде.

Петар Пајић, Сеобе Србаља

ЗНАМ, НОВА КУЋА

знам
ти би да смо на почетку
али ја
више памтим
него што још могу чути

знам
ти се оправдано плашиш ружних снова
али
без мрвљивих сећања у цепу
ја сам неко други

знам
успомене се ненадано буде
нико им крај
не може наслутити
(што те чини несигурном)

знам
ти нам најбоље мислиш
и на долазеће
не би обраћала пажњу
само када би знала
колико
мало зрна будућег из прошлог
мени треба
(што ни Елиот
није могао

унапред
све претпоставити
и одмерити)

РЕЧНИК

по сваку цену
тражим сличности
између старе и нове куће

тешко их налазим

ни кише нису исте
ни птице
ни сунце
(овде знају само за небо
изнад земље)

ипак
све ћу их објавити
у речнику аналогije
кад тад

ко зна
да ли ће
и колико
имати страница
мој словар

(чини ми се
речник разлика
брже бих сачинио)

НЕ ПИШЕМ ВИШЕ

никако песму да започнем
а имам све
и папир
и оловку
и бол
и остављену земљу

само себе немам

ГЛЕДАЊЕ У НЕБО

овде не важи
гледање у небо
овде
облаци нису равни
ветроказу

овде
сви далековиди
и виде
чак и преко Проклетија
(мада их овде другачије зову)

овде
сви прорачунати

и не морају
да (пред)осећају

ОБЕСВОЈЕНОСТ

кад спознамо
да јесмо где нисмо
или
да нисмо где јесмо
покушавамо
да оно што немамо
заменимо
оним што
мислимо да имамо

макар то
и немогуће било

још кад
и време узмемо у обзир
па се измешамо
прошли и будући
стварни и нестварни
изгубљени и збуњени

ко да нас
сутра
у даљини препозна

(док ујутру
ни у огледало
од стида
не смемо погледати

јер
пред тим видовитим блеском
и врагу и врачу
дрхте глас
и читост
у дубини призора)

ЈОШ ЈЕДАН УСУД

и овде
усуди дуго трају
између разуђених
и умањених

јер
још увек
узалуд дозивамо
оне
који су нас
први напустили

а то се
не чује

само боли

(а тек у даљини)

БОДРИЈАРСКА

гледам
себе
испред нове куће

хоће ли успети
да се промени
и помери
пре
него се
мук
и снег са моје самоће
сруше
на њега

неснађенога

ИСТИНА

истина је

у новој кући
оно што је моје
постоји
само у сну

а сна
одавно нема

СЕВЕР

зашто се светлост
не може протегнути
у мом несну
овде
на северу

залуд сам кревет
заменио подом
и прозор
широм отворио

зраци
и даље
на фијук сабље
личе

и туђе очи
које вине у нас

(бојим се
сутра ће
и из нас)

ПЕСМА О ПРАЗНИНИ

Бранку Миљковићу

колико
испразна (не)стварност
превише јасно говори
о стварној празнини

као и
привид о истини
смрт о животу
пепео о ватри

сан о јави
будуће о прошлом

имати о немати
нова кућа о старој

док се глагол бити
мења
кроз сенку одлазака
у јези даљине

свеједно

у нама
или ван нас

далеко од себе

ЖИВОТ ИЛИ НЕ

Албертшу Камију

тачно
живош је љрави айсурд

о њему одлучују
и они
који га нису упознали

а ни мртви га се не одричу

једино живи то чине
олако и на брзину

умислили
да живот значи
умирати
на више начина

ни гробља не могу
накнадно грешку исправити
(тишина их омета
а и мртви мисле
да су још увек живи)

то може једино случајност
коју не признају
ни немртви
ни неживи

НИЈЕ ПОТРЕБНО

Александру Лукићу

заиста
није потребно

шућини се
обично не завиди
не честивиша
нити наздравља

нарочито не
изнуђеној

од које
ћутња расте
таложећи се
у месту умирања

и у несаници пресађеника

СТРАХ НА КРАЈУ

бојим се
да ћемо
и након живота
у туђим представама
постати
неко други

што
никада нисмо
хтели

(никоме
не само нама)

ПРОМЕНЕ

до јуче
у старој кући
опкољени и заточени
живели смо
предвиђано црно сутра

живели
оно присутно
а невидљиво

оно
што нам је претило
што смо знали
да не можемо избећи

а данас
у новој кући
лишени страха и обруча
живимо понето јуче

само нам је то преостало

у сопственој празнини
и одсуству

ДВОЈСТВО

иако
загледан
у два времена
и два простора

још увек
не видим ништа
што мене
види

ни огледало
које је обећавало

МИТ О СТАРОЈ КУЋИ

ипак
стара је кућа сачувала (н)ову

мит о њој
закопан у жижљивим даскама
у венама и дамарима
и даље испарава
миришући на наша сећања
за која
још не знамо
да су похрањена

данас јој једино јапија треба
остало има
и број
и место за икону и кандило
али нема нас
ни тамо ни овамо

који
свако вече
јецањем улазимо у сан

мада је
у старој кући
само један дан у недељи
и то на гробљу
предвиђен за плакање

КАКО СЕ ОДЛАЗИ ИЛИ ОСТАЈЕ

ОДЛАЗАК И(ЛИ) ПОВРАТАК

1.

не питамо се

од кога отићи
и кога напуститизаметак
пр(а)ви микрокосмос
памћење
дрво живота
укућане
и себе у њимаза разлику
од разлога бекства
од себе је
тешко побећии свега онога
што се збива
између одлазака

2.

Јованки Вукановић

треба знати
нарочито у туђини

завичај чине
и *оне мале*
шойле речи
и оно
што оне означавају

оне су мера
нашег опстанка
одувек били

(где год били)

3.

питај се

шта значе наши одласци
вековима
упорно понављани

да нису неки наш
тајни код
мистични обред
ритуал
игра
или
иницијација

без којих немамо куд
као
ни без завичаја

4.

ниси ни помислио
 да је можда
 варка – отићи
 а остати
 привид (не)стварности

чак и када си
 предалеко
 од себе

нисмо ли одувек
 лакше прихватили
 утопију и лаж
 него ли
 горку истину

нарочито у кући страха

из чијих смо очију
 (и прозора)
 кришом
 дуго нестајали

и пре свог одласка

5.

границе
 (додуше променљиве)
 свуда постоје

између
 живих и мртвих

између
 упамћених и заборављених

између
 оних који су отишли
 оних који су остали
 и оних
 који су се вратили

између
 оних који су чекани
 оних који су дочекали
 и оних
 који и даље залуд чекају

6.

иако је чудно

отићи

значи

и тражити

и налазити

непознате делове сопства

то видимо

тек кад се врате

они

који су

још увек

сачували себе

и

нису умрли

пре повратка

као ни

пре своје смрти

7.

у потрагама

неки се и изгубе

у даљини

и тамним вилајетима

тако се сами забораве

не могу их дозвати

ни они

које су напустили

и то видимо

тек кад се врате

и не препознају никог

нити их се ко сећа

ни они који још увек чекају

не помажу

ни пожутеле фотографије

ни загледање у лице

младеже

и боју очију

нема помоћи

када те завичај

и живот забораве

8.

нажалост

отићи
није усуд
познат
само нама

пита се
је ли свуда исти
и може ли бити
још горчи

(како би коначно престао)

међутим
ако би се одласци и заувек окончали
бојим се
можда би ми
и даље нестајали

(нико не зна куда)

9.

хоћемо ли знати

када отићи
значи
нестајати

или ћемо
и даље одлазити

наивно мислећи
да се налазимо
пре него се
вратимо у себе

10.

само да се
неки немушти потукачи
кришом
не уселе у нас

док се ми
несвесни
пресељавамо
у нека друга
и непозната бића

мислећи да смо то ми
односно
оно
још увек
ненађено у нама

11.

кад спустиш сидро
дубоко у море

никад не знаш
јеси ли
коначно стигао

или

управо
кренуо на пут
без повратка

до себе или из себе

(ни то се не зна)

као што
ни први пут одбегао
не зна
је ли коначно спасен
или
тек изгубљен

12.

С. Ракишићу

свака помисао на одлазак
нарочито
на пут
кроз време и себе

метафора је трајања
пре свега

говорио је песник
по имену
Слободан

13.

нико није сигуран
да ли се долазећи одлази
или
одлазећи долази

док
рушевине живота
у оба смера
ка непознатим адресама
лутају у писмима
и
жутић фотографијама

или смо закаснили
на почетак веровања
у оно
преостало
од нас

14.

узалуд
нестали
гласно размишљају

зашто
не одлазимо
само тамо
одакле
никада
нисмо дошли

можда би тамо
коначно
пронашли себе

и лек
против одлазака

15.

траг показује
и долазника
и одлазника

по чему их разликујемо

по дубини чежње ближњих
по несаници фресака у црним марамама
по очима
исцурелим од гледања низ пут

или

по страху
да ли ће бити дочекани
и познати
по животу
узалуд утрошеном

(или

по ћутњи
наталоженој
у препознатљивој тишини
сваког од нас)

16.

никад се унапред не зна

нечије бекство
је повратак
у пр(а)во лице
или
у тек напуштenu пропаст

уколико се снови
не досмисле до краја
(ни остављени то неће знати)

ово није само реторички парадокс
који се не може објаснити
већ и пукотина
између отишлих и осталих
која је све већа
и већа

17.

Николи Вујчићу

самоћа је одувек и свуда иста
неподношљива

шаложи се до чврстој сјања

нарочито у разуђеним завичајима

по свим његовим шавовима
рубовима
отвореним гробницама
напуштеним тачкама
и портама чекања

где убрзо постаје (не)видљива рђа

попут морске влаге
која се болно запати
у души
и костима
тек придошлих селидбара

који наивно верују
да су све заблуде
нестале

18.

Драгу Кекановићу

1.

не престаје свађа
о изгледу завичаја

о оном раније упамћеном
и овом
нетом донетом
којим нико није задовољан

ни отишли
ни остали
ни нетрагом нестали

не признаје се истина
за коју се зна

кривећи оне који су остали
и навикли већ
да увек буду сумњиви
за све и свашта

страх од промена у међувремену
и јесте разлог
њиховог неповратка

Боже

ко ће кога измењеног пронаћи
на крају
двоструког живота

док је распуклина између ушанчених времена
све већа
самообмана

2.

на крају века
одлазници су
од чежње и сећања
стварали
своју стварност
(само њима
извесну и домишљану)

а остали
да би у себи опстали
одrekli су се
својих споменара

увећавајући процеп
између две стварности
које то нису

никада ни биле

19.

неки одлазе
јер се
тек у даљини
препознају
и у огледалу пронађу

све их тамо на њих
подсећа

чак и оно
потпуно различито

тамо
и себе
јасније виде

чак
и нас остављене

(као и наше јуче)

20.

не заборавите

беже од оног што јесу
и они
који
никада нису
напуштали себе

како би
празнину које нема
испунили оним
чега су се прво
одrekli

и оним
што су давно
изгубили

и прежалили

21.

и када у родном месту
одавно
нема више никога

и тада
има оних
(невидљивих а стварних)
који нас увек чекају
из фотографија
са надгробних плоча
чежњиво гледају
и дозивају тишином
која се далеко чује

наши камени оријентири
у свету изгубљености
и неснађености

мада су одавно
ван себе отишли

22.

у даљини
мењају се и они који неће

прво одлазници
који понесу са собом
камен са огњишта

(не знајући
да их камен само подсећа
на место одакле су отишли)

не знајући
да камен није капија
кроз коју би могли
да се врате

кад год пожелe

23.

кажу
неки се мењају
и током пута без повратка

а поједини
по навици
чак
и када се врате

само да нас
не промене

доста је тога било
за један век

24.

да ли одлазници
са собом
носе
и делове нас
(без права на повратак)

или нам
као залог
остављају
трагове свог сопства

које ми
у међувремену
неуспешно попуњавамо
мењамо
и преслободно домишљамо

нарочито
њихове празнине

све већих размера

25.

можда
заувек одлазе
само они
који не знају
куда иду
како рече песник Данилов

из свог имена
и нашег помена

значи ли то
да ни ми обезнањени
никада нисмо престајали
да се селимо
из себе
и свог завичаја

26.

поједини би одлазници
жртвовали
и тропар новим празниама

и колико год требало
били на мртвој стражи
над својим сенкама
и раскршћима снова
у којима се
ноћу
и у страху осаме
привидно проналазе

само под условом
да знају
где су им
друга лица

тамо
или
овамо

27.

у одлазнику
празнина болно одзвања
ако није са собом
понео расковник

и тајни знак распознавања
невидљив
а израстао
из снопхватаца предака

само
од којих је старији

(јер
време чекања и равнања
опет нам неко краде)

док одлазници
за собом
остављају видовите речи
које су могућност живота

и не заборављају
по њих
да се врате

кад тад

28.

оче
ђеде
прађеде
када ћемо престати
слепо да верујемо

у зависност од промена
у виду одлазака

у одлучно стиснуту песницу
на прагу куће тишине

у ноћ без речи
на измаку

и у мисао
у кошмару и покрету

који постају стварност
од које
дуго болујемо

у наставку певања
или проклињања

зар није најсрећнији
човек
који умре

у родном дому

рече
један филозоф

чему сам се раније
неразуман
чудио

29.

пукне ли нам гума
на колима
колективног сећања

и речи се изобличе
у немуште метафоре
због неупотребе

бојим се

ко и како
да нас
проређене и обесвојене
понаособ пронађе

и на стари друм врати
без алузија

и изнуђених грешака

међутим
нико да нам каже
је ли то
уопште
могуће

30.

чујемо
неке су одлазнике
вероватно оне најзачуђеније
у туђини мучили

не би ли рекли
све што знају
и осећају
о страху и тами
из којих смо дошли

(не знају они
да смо на злостављања
одавно свикли)

можемо бити безбедни
од таквих потукача

ни ако нису сазнали
ко смо
и одакле смо
ни ако су увидели
какви смо

ПОСЛЕ СИЛАСКА АНЂЕЛА

И ПЕСМА СЕ КАМЕНИ

камене извори
Гојко Ђого

и реч која чека
и кораци
одлутали ван погледа
се камене

између наших долазака и одлазака

и празнина камени

уместо њих
од грла до грла
заборав
све више горчи и отежава
и стих
чини немогућим

и страх камени

док
између урлика вука и ветра
нема разлике
у ноћи без месеца

и мрак камени

није важно

што не разумемо
коме то данас није стало
до песме
тугом исељене из слова
и наших снова

и сновиди камене

и нико не пита
да ли ће рука повратника
пронаћи кључ
и расковник
од зазиданих врата
на зиду-стени наше осаме
пре него птице
излете из нас

и ћутња камени

једино са прецима
млађим од нас
коштано брашнимо
док земља
гора од сваког мука

и сећања камене

и питање
којим путем даље
после умор-часа
се камени

и ми каменимо
пре него одемо

тамо
где се чекамо
под каменом

Белешка о песнику

Александар Б. Лаковић (1955, Пећ), песник, критичар, есејиста, путописац, антологичар и уредник. Основну школу и гимназију завршио је у родном граду, Медицински факултет у Приштини (1980), а специјализацију интерне медицине на Медицинском факултету у Београду (1988).

Објавио је следеће књиге песама: *Ноћи* (1992), *Заседа* (1994), *Повраћак у Хиландар* (1996, 1998), *Дрво слепог јаврана* (1997), *Док нам кров прокишњава* (1998), *Ко да нам враћи лица уснућ изубљена – изабране ђесме* (2004), *Нећеш у ђесму* (2011) и књиге есеја, студија и приказа: *Од ђођема до сродника: митолошки свети* Словена у српској књижевности (2000), *Токови ван ђокова: ауђенђични ђеснички ђосђуђици у савременој српској ђоезији* (2004), *Језикођворци: ђонђоризам у српској ђоезији* (2006), *Дневник речи: есеји и ђрикази српске ђесничке ђродуђије 2006-2007* (2008), *Дневник ђласова: есеји и ђрикази српске ђесничке ђродуђије 2008-2009* (2011), *Ђорђе Марковић Кодер: језик и мит* (2013) (награда „Јован Скерлић“), *Дневник сђихова: есеји и ђрикази српске ђесничке ђродуђије 2010-2012* (2014), као и књигу путописне прозе *Хиландарски ђуђокази* (2002) у коауторству са Зораном Илићем Брадом, академским вајаром.

Приредио је антологију песама о Хиландару Хиландарје (2004), Кодеров митолошки речник (2006) Божа Вукадиновића и Велики школски час: избор из њоема и књија њесама изведених 21. октобра у крајујевачким Шумарицама 1971-2013 (2014).

Уредио је Њеџош – ријеч скуџља два вијека: зборник рагова о сџваралашџву Петџра II Петџровића Њеџоша (1813-2013) (2013) са Голубом Јашовићем и Чаславом Николићем, и Бранко Миљковић – моћ речи: зборник рагова о њеснишџву Бранка Миљковића (1934-1961) (2014).

Књига стихова Повраџак у Хиландар је преведена на енглески језик и објављена под насловом *Return to Chilandar* (1998) у Торонту у Канади.

Уврштен је у антологију *Цветџорама: њоезија и њоследњи дани: џри деценије новије срџске њоезије: 1977-2007*, Добривоја Станојевића (2009).

За песништво је награђен „Кондиром Косовке девојке“, на Видовданском песничком бденију 2014. године. Добитник је и награде „Милан Богдановић“ за 2014. годину коју Културно-просветна заједница Србије додељује за најбољу књижевну критику домаће књиге.

Уредник је часописа *Кораџи*.

Живи у Крагујевцу.

САДРЖАЈ

Пре него утонемо у сан	7
ДОК СУ АНЂЕЛИ БИЛИ СА НАМА	
Арсенијев крст изнад Сентандреје	11
Испарава Косово	12
Рушевине	14
Лаж	15
Павлица, на путу за Косово и себе	16
НА МРТВОЈ СТРАЖИ	
Годишњи извештај 1-7	21
Родитељима	30
ИЗ ЗЕМЉЕ ОДАКЛЕ ПОЛЕЋУ АНЂЕЛИ	
Знам, нова кућа	33
Речник	35
Не пишем више	36
Гледање у небо	37
Обесвојеност	38
Још један усуд	40
Бодријарска	41
Истина	42
Север	43
Песма о празнини	44
Живот или не	45
Није потребно	46
Страх на крају	47
Промене	48

Двојство	49
Мит о старој кући	50
КАКАО СЕ ОДЛАЗИ ИЛИ ОСТАЈЕ	
Одлазак и(ли) повратак 1-30	53
ПОСЛЕ СИЛАСКА АНЂЕЛА	
И песма се камени	87
Белешка о песнику	91
Садржај	93

Александар Б. Лаковић
Силазак анђела

Библиотека
Песничка мануфактура
Београдске мануфактуре снова

Издавач
Књижевно друштво „Свети Сава“

Уредник
Живко Николић

За издавача
Славољуб Марковић

Тираж
300

Штампа
Горапрес, Земун

Београд 2015